

GALERA (17) sb f

ga- (10), gą- (6); ga- *RejZwierc* (2), *KochOdpr* (2), *KlonWor*, gą- *GórnRozm*, *VotSzl*; ga- : gą- *StryjKron* (5 : 4); e *prawdopodobnie jasne (tak Cn)*; *końcowe a jasne*.

sg N galera (1). ◇ G galery (2). ◇ A galerę (1). ◇ I galerą (2). ◇ pl N galery (1). ◇ G gal(e)r (5). ◇ A galery (3). ◇ L galerach (2); -ach (1) *VotSzl*, -äch (1) *StryjKron*.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XIX w.

Starożytny i późniejszy okręt wojenny, niskopokładowy, o jednym, dwóch lub trzech rzędach wiosel i jednym do trzech żagli; actuarium, cercurus, liburna, liburnica, navis actuaria a. geraria a. gestoria a. longa, navigium actuarium a. vectorium, triremis Cn (17) : Nowych galer prziczinia/ ńtarich poprawuie/ Wiońa rzędem rońkłada/ żagłow przipatruie. KochSat Cv; á iákaż to ńpráwiedliwońc twoiá mnie kázać wieńc com ńie iedná gálerá żywiń/ á ty ich tyńiacmi łupińz wńyzytek ńwiáńt á ńkryńlańc morze/ á wńdyń nic niewinien RejZwierc 135, 149; KochOdpr D3 [2 r.]; Potym Litwá przecieńłá powroz/ ná ktorým Gálerá byńłá wńiáżána z kotwicą/ iż po wodziená doń pńynęńłá/ y rozbińłá ńię o brzeg gwałtownie idáć/ ták Litwá oney Gálery dońtáńłá/ y ńpalili iá zarazem (marg) Litwá Galerę ńpalińłá. (–) StryjKron 315, 290 [2 r.], 315, 602 marg.

Szereg: »galery i okręty« [szyk 1 : 1] (2): ále Turcy bez mieńżkánia z Wońoch wyciagnęńli/ bo Gálery y Okręty ná ktorým dzieńłá y inńze ryńtunki do Zamkow dobywánia wieziono [...] práwie teńż w ty czáńy ná Morzu Czarným potonęńy StryjKron 657, 100.

a. *Niewolnicza praca na galerach (3) : Ano mym zdánim/ cńięńńza iefń iedná godziná w cymborzech Tátárńkich/ ábo ná galerách Tureckieh/ á nińeli wielką gromádá pozwow zadwornych VotSzl B3.*

Zwrot: »(prze)dawać na galery« (2): V nas we Wńońzech o kradńieńz nie záwńdy wieńńńzą/ dáńá Wńęc drugie na galery GórnRozm E3v; KlonWor 30.